

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 5/2001 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (öljyrahastoasetus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan puhemies on 30 päivänä maaliskuuta 2001 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (öljyrahastoasetus) (U 19/2001 vp) käsiteltäväksi suureen valiokuntaan ja samalla määrännyt, että ympäristövaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Lolan Eriksson, liikenne- ja viestintäministeriö
- pääsihteeri Merja Huhtala, ympäristöministeriö
- yli-insinööri Kari Lampela, Suomen ympäristökeskus SYKE
- varatoimitusjohtaja Pekka Huttula, Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto
- toimitusjohtaja Per Forsskåhl, Suomen Varustamoyhdistys.

Lisäksi valiokunta on saanut Ålands Redarförening r.f:n kirjallisen lausunnon.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Asetusehdotus

Komissio ehdottaa asetusta eurooppalaisen korvausrahaston perustamisesta (COPE-rahasto) täydentämään voimassa olevaa kansainvälistä öljyvahinkovastuujärjestelmää (öljyrahastoasetus; KOM (2000) 802 lopullinen). Ehdotus sisältyy toiseen toimenpidepakettiin, jonka komissio valmisteli öljysäiliöalus Erikan uppoamisen (1999) jälkeen.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvoston mielestä komission ehdotus lisärahaston perustamisesta on yksi mahdollisuus kehittää öljyvahinkojen korvausjärjestelmää. Valtioneuvosto katsoo kuitenkin, että tässä vaiheessa tulisi ensisijaisesti keskittyä työhön lisärahaston perustamiseksi kansainvälisellä tasolla.

Valtioneuvoston mielestä alueellinen ratkaisu voisi tulla ajankohtaiseksi siinä tapauksessa, että kansainvälisen lisärahaston aikaansaaminen osoittautuu mahdottomaksi taikka jos lisärahaston perustamiseen kuluisi suhteettoman pitkä aika. Alueellinen rahasto voisi silloin toimia siirtymäkauden järjestelynä, kunnes kansainvälinen järjestelmä on saatu toimimaan.

Valtioneuvosto katsoo, että lisärahastoa koskevien jatkovalmisteluiden yhteydessä on tarkkaan selvitettävä, mikä olisi tarpeellinen ja riittävä korvauskatto lisäjärjestelmälle. Valtioneuvosto korostaa lisäksi, että samalla kun vastuujärjestelmää kehitetään, tulisi edelleen panostaa myös ennalta ehkäisevään toimintaan ja ylipäänsä meriturvallisuuden parantamiseen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Komissio ehdottaa, että perustetaan Euroopan vesillä tapahtuvien öljyvahinkojen korvausrahasto. Kysymyksessä olisi lisäraahasto, josta maksettaisiin korvauksia silloin, kun kansainvälinen järjestelmä ei riitä kattamaan vahinkoja. Rahasto toimisi samojen korvausperiaatteiden mukaisesti kuin kansainvälinen järjestelmä.

Valtioneuvosto katsoo, että vahingonkärsijöiden tulee saada tehokkaalla tavalla riittävä korvaus öljyonnettomuuksista johtuvista vahingoista. Komission ehdotus lisäraahaston perustamisesta on yksi vaihtoehto kehittää nykyistä korvausjärjestelmää. Kuitenkin myös kansainvälisellä tasolla on alettu valmistella lisäraahaston perustamista. Valtioneuvosto katsookin, että tässä vaiheessa tulisi ensisijaisesti keskittyä työhön kansainvälisen lisäraahaston perustamiseksi.

Ympäristövaliokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan. Ympäristövaliokunta painottaa valtioneuvoston tavoin sitä, että kansainvälinen lisäraahasto olisi myös Itämeren yhä vilkastuvan öljyliikenteen kannalta kannatettavampi vaihtoehto kuin pelkästään Euroopan unionin piirissä toteutettava alueellinen ratkaisu.

Alueellinen ratkaisu saattaisi valtioneuvoston mielestä kuitenkin tulla ajankohtaiseksi, jos kansainvälisen lisäraahaston perustaminen osoittautuisi mahdottomaksi taikka jos kansainvälisen lisäraahaston perustamiseen kuluisi suhteetoman pitkä aika. Alueellinen rahasto voisi tällöin toimia siirtymäkauden järjestelyinä, kunnes kansainvälinen järjestelmä on saatu toimimaan.

Ympäristövaliokunta pitää myös tätä valtioneuvoston kantaa tarkoituksenmukaisena. Valiokunta yhtyy myös siihen valtioneuvoston näkemykseen, että jatkovalmistelujen yhteydessä on tarkkaan selvitettävä, mikä olisi tarpeellinen ja riittävä korvauskatto lisäjärjestelmälle. Valiokunta painottaa niin ikään, että samanaikaisesti korvausjärjestelmän kehittämisen kanssa tulee panostaa onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja ylipäänsä meriturvallisuuden parantamiseen.

Lausunto

Edellä esitetyn perusteella ympäristövaliokunta esittää kunnioittavasti lausuntonaan,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pentti Tiusanen /vas	Hanna Markkula-Kivisilta /kok
jäs.	Christina Gestrin /r	Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
	Rakel Hiltunen /sd	Säde Tahvanainen /sd
	Marjukka Karttunen-Raiskio /kok	Hannu Takkula /kesk
	Riitta Korhonen /kok	Pia Viitanen /sd
	Esko Kurvinen /kok	Pekka Vilkuna /kesk
	Kari Kärkkäinen /skl	vjäs. Sari Sarkomaa /kok.
	Jari Leppä /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Salme Kandolin.